

บทความวิจัย (Research Article)

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน

The Relationship between Roles of the Basic Educational Institution Committees and Education Standard Performance for External Quality Assessment of Phrapariyattidhamma School, General Education, Nan Province

อุษา เลาดี^{1*}, อินทร์ จันทร์เจริญ¹ และ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์¹

Usa Laodee^{1*}, In Chanjarain¹ and Weeraphan Siririth¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับของบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน และ 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการระดับการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 135 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000

¹ Education Administration, Chiangrai College, Chiangrai Province 57000

* Corresponding author e-mail : ac1062_7@hotmail.com

Received: 11 November 2013; Accepted: 25 April 2014

ผลการวิจัยพบว่า

- บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$ และ 4.10 ตามลำดับ)
- บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก
- บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรได้รับการพัฒนา 2 บทบาท คือ บทบาทด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี และบทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา

คำสำคัญ : บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

Abstract

This research was aimed to 1) study the level of roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province 2) study the relationship between roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province and 3) find the way to develop roles of the basic educational institution committees and increase of education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province. The population and samples were included 135 basic educational institution committees of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province in academic year 2012. The instrument for data collection was used the rating scale questionnaire including roles of the basic educational institution committees, and education standard performance for external quality assessment with the reliability of 0.95, 0.83 and 0.96 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results show that:

1. Roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment in overall and each dimension were at the high level ($\mu= 4.07$ and 4.10)
2. The relationship between roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment was positively statistically significant ($p<0.01$) at the high level, and
3. Roles of the basic educational institution committees should be developed in role of the approval in the annual operation plans and role of set policies and development plans.

Keywords : Roles of the Basic Educational Institution Committees, Education Standard Performance for External Quality Assessment

เจตนาرمณ์ของพระราชนูญญติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 ต้องการให้มีตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในเขตชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ
การศึกษาของโรงเรียน จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับและส่งเสริมสนับสนุน
กิจกรรมของโรงเรียนมาร่วมในการจัดการศึกษากับ
ผู้บริหารโรงเรียน ครุ บุคลากรทางการศึกษา บทบาท
และหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียนทุกคน
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยอาศัย
กระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมี
ส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน
ของการจัดการศึกษา คำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุน
ด้านการจัดการศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้ที่บวชเป็นพระภิกษุ
สามเณรได้รับการศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาธรรมะ^๑
ควบคู่กันไป ที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนาจารกและฝ่าย
บ้านเมือง นั้นคือได้ศาสนาพุทธที่ดี มีความรู้และ
เข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ได้
เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ สามารถสืบต่อ
พระพุทธศาสนาต่อไปได้ และหากพระภิกษุสามเณร
หลานีได้ล้าสิกขานบทไป ก็จะสามารถศึกษาต่อใน
สถาบันของรัฐหรือนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา อีกทั้งยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง ความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรเป็นอย่างแท้จริง ประสิทธิภาพของระบบการดำเนินงานในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา ยังไม่มีทิศทางในการพัฒนา และยังมีปัญหาด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน [1]

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานร้อยละ 93.31 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้งหมดที่ประเมินในรอบแรก และมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ. 2549 - 2553) ได้รับการรับรองมาตรฐาน 209 โรงเรียน จาก 391 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.45 และไม่ได้รับรองมาตรฐาน 182 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.55 และมีผลการประเมินในระดับดีมาก จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.07 [1] ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษา ควรตระหนักรในบทบาทตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้จัดจึงสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายใต้การประเมินคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้วางแผนและพัฒนาคุณภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณภาพภายใต้การประเมินคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เหมาะสมกับนโยบาย จุดเน้น และคุณลักษณะเฉพาะของจัดการศึกษาประเภทนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการยกระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

สมมุติฐานการวิจัย

บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 135 รูป/คน จากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 โรง คิดเป็นร้อยละ 100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน โดยกำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน โดยกำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation : r) ระหว่างข้อคำถามกับวัดถูกประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.95 ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.83 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยเชียงรายในการทำหนังสือ และแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 135 ฉบับ และกำหนดวันส่งคืน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 135 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากการตรวจสอบ พบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ภาพรวมของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่านโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ตามเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับของบัญชี ศรีสะอด (2545 : 103)

3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation : r)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 105 รูป/คน (ร้อยละ 77.80) มีอายุในช่วงระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 50 รูป/คน (ร้อยละ 33.70) มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 83 รูป/คน (ร้อยละ 61.50) และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 114 รูป/คน (ร้อยละ 84.40)

2. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 135 ฉบับ (2541) : 40

บทบาท	μ	σ	ระดับ
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.07	0.57	มาก
1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนา	3.99	0.75	มาก
2) เห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.02	0.64	มาก
3) เห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรสอนห้องถัน	4.08	0.69	มาก
4) กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนงาน	4.06	0.63	มาก
5) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ	4.14	0.77	มาก
6) ส่งเสริม พัฒนาเด็กความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ	4.04	0.67	มาก
7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น	4.14	0.62	มาก
8) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้	4.04	0.67	มาก
9) เห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อสาธารณะ	4.13	0.70	มาก
10) แต่งตั้งที่ปรึกษา/อนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ	4.12	0.73	มาก
11) ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ	4.11	0.83	มาก
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	4.10	0.64	มาก

ที่มาของเกณฑ์ระดับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของชูครี วงศ์รัตนะ (2541 : 40)

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี และบทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผน

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$ และ 4.10 ตามลำดับ) (ตารางที่ 1)

พัฒนา ($\mu = 3.99$) และ ($\mu = 4.02$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

3. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.853$, $p = 0.000$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ($n=135$)

บทบาท	การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อ การประเมินคุณภาพ ภายนอก		
	ระดับ		หมายเหตุ
	r	p	
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	0.853	0.000*	มาก
1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนา	0.669	0.000*	ปานกลาง
2) เห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี	0.696	0.000*	ปานกลาง
3) เห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรสนองห้องเรียน	0.716	0.000*	มาก
4) กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนงาน	0.684	0.000*	ปานกลาง
5) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ	0.700	0.000*	มาก
6) ส่งเสริม พิทักษ์สิทธิเด็ก พัฒนาเด็กความสามารถพิเศษ อย่างเต็มศักยภาพ	0.708	0.000*	มาก
7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	0.755	0.000*	มาก
8) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็น แหล่งวิทยาการ	0.703	0.000*	มาก
9) เห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อ สาธารณชน	0.750	0.000*	มาก
10) แต่งตั้งที่ปรึกษา/อนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ	0.715	0.000*	มาก
11) ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ	0.644	0.000*	ปานกลาง

*มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

1. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ทั้ง 11 ด้าน พบว่า บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.07$, $\sigma=0.57$) โดยบทบาทด้านเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu=4.14$, $\sigma=0.62$) รองลงมา คือ บทบาท ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ ($\mu=4.14$, $\sigma=0.77$) และบทบาทเห็นชอบ รายงานผล

การดำเนินงานประจำปีต่อสาธารณชน ($\mu=4.13$, $\sigma=0.70$) ตามลำดับ ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปของโรงเรียน มีการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่น ในโรงเรียน สนับสนุนการวัดผลประเมินตามสภาพจริง และสนับสนุนให้โรงเรียนจัดบรรยายกาศ และ สภาพแวดล้อมที่สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบภูมิภัญชู ชุดปัญโญ (บุญวงศ์) [3] ได้ศึกษา

รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ พบว่า การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหาร โรงเรียน และการบริหาร 4 ฝ่ายคือ ฝ่ายงานวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายการ บริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธา โพธิ์มีชาด [2] ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสารบุรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร วงศ์ดาว [5] ได้ศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่า และโรงเรียนบ้านม่อน อำเภอ จังหวัดแพร่

พบว่า ผลสภาพปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้าน การกำหนดนโยบายและแผน อยู่ในระดับมาก ในส่วน บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน กำหนดนโยบายและแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu=3.99$, $\sigma=0.75$) ผลการวิจัยด้านนี้อาจส่งผล กระทบต่อการพัฒนาด้านคุณภาพ และมาตรฐานใน การจัดการศึกษา อีกทั้งการกำหนดนโยบายและ แผนพัฒนาเป็นหัวใจสำคัญ เป็นทิศทางการพัฒนา โรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกองพุทธ ศาสนาศึกษา สังกัดงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และ สังกัดงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา ที่ระบุถึงปัญหาการประกันคุณภาพ การศึกษาและผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จากการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติตื้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เนื่องจากแนวโน้มการ ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนต้องได้รับการ

ประเมินจากบุคคลภายนอก โดยใช้มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเกณฑ์มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องมีส่วนร่วม พัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ดร.สิทธิกร อ้วนศรี [6] ได้ศึกษาการ พัฒนาโน้มเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า โน้มเดลเชิงสาเหตุของปัจจัย ที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน คุณลักษณะ ของนักเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การประกัน คุณภาพภายนอกสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียน คุณภาพ ของสื่อการเรียนการสอนและคุณภาพของครุ โดย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ในเชิงบวกและมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r=0.853$, $p=0.000$) ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวโน้มการปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้แต่ละโรงเรียนต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนด และโรงเรียนต้องได้รับการประเมินจากบุคคลภายนอก โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเกณฑ์มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องร่วมมือกับทางสถานศึกษาพัฒนา สถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินจากบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ โพธุรย์ เลี้ยงวัน [4] ได้ศึกษาพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ พบว่า พฤติกรรมการบริหารของ

ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารก็เป็นส่วนหนึ่งของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ
เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1.1 บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน พบว่า มี 2 บทบาทที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ บทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา
และบทบาทด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีซึ่ง
เป็นบทบาทที่สำคัญมากที่จะส่งผลต่อการพัฒนา
สถานศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสนใจและเข้ามามี
ส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น คือ สถานศึกษาควรจัดทำแผนหรือ
โครงการสนับสนุน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ
แผนพัฒนา และการเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี
อีกทั้งสถานศึกษาควรจัดจัดอบรมให้ความรู้ ความ
เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด
น่าน เนื่องจากบริบทในการบริหารจัดการของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีความแตกต่าง
จากโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารอ้างอิง

1. พุทธศาสนาศึกษา, กอง. แผนยุทธศาสตร์และ
แผนปฏิบัติการ การพัฒนาการศึกษา โรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553 –
พ.ศ. 2562). กรุงเทพฯ, ม.ป.ท; 2553
2. พุทธฯ โพธิ์มีชาด. สถาปัตยกรรมและปัญหาการมีส่วน
ร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสารบุรี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี; 2548
3. พระครูใบฎีกابุญชู ชุดปัญญา (บุญวงศ์). รูปแบบ
การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา. วารสารการบริหารและพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(3), 103-118; 2555
4. ไพบูลย์ เลียบวัน. พฤติกรรมการบริหารของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม; 2547
5. วรกร วงศ์ดาว. การศึกษาบทบาทคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา :
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าและโรงเรียนบ้าน
ม่อน อำเภอจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ครุศาส
ตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์; 2548
6. สิทธิกร อ้วนศิริ. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.
วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 17(1), 63-80; 2555